РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента доктора медичних наук,
професора **Романенко Тамари Григорівни**
на дисертаційну роботу
Пилипенко Анастасії Володимирівни
«Прогнозування і профілактика гіпертензивних розладів у вагітних, які перенесли COVID-19»,
поданої в разову спеціалізовану раду
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Внутрішні хвороби»)

Наукові керівники: академік НАМН України, доктор медичних наук, професор Камінський В'ячеслав Володимирович; чл.-кор. НАМН України, доктор медичних наук, професор Медведь Володимир Ісаакович.

Актуальність обраної теми дисертації

Гіпертензивні розлади вагітності є однією з основних причин материнської та внутрішньоутробної захворюваності та смертності в усьому світі та потенційно критичною загрозою для здоров'я матері та дитини. Наявність гіпертензивних розладів у вагітних в анамнезі підвищує ризик розвитку серцево-судинних захворювань у жінок у майбутньому, включаючи інфаркт міокарда та інсульт, у порівнянні з жінками з неускладненим перебігом вагітності. Наявна інформація про збільшення частоти гіпертензивних розладів вагітності серед вагітних жінок, інфікованих збудником COVID-19. Перебіг коронавірусної хвороби має схожість із клінічними проявами прееклампсії. Крім того, ці два стани мають спільні фактори ризику та патологічні механізми, що перешкоджає здатності зрозуміти взаємодію між ними. Однак дані літературних джерел є досить суперечливими, що робить проведення даного дослідження досить актуальним.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота є складовою науково-дослідної роботи кафедри акушерства, гінекології і репродуктології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика: «Прогнозування і профілактика гіпертензивних розладів у вагітних, які перенесли COVID-19», номер держреєстрації – 0121U114111, термін виконання 2021-2025 рр., а автор є її виконавцем.

Новизна дослідження та одержаних результатів

У проведеному дослідженні наведені чіткі рекомендації щодо визначення співвідношення sFlt-1:PlGF з урахуванням терміну гестації, визначена його цінність прогнозування розвитку не тільки таких форм плацентарної дисфункції як прееклампсія та затримка росту плода, а й тривалості часу до пологів. Вперше досліджено вплив вакцинального статусу щодо COVID-19 та розвитку гіпертензивних розладів у вагітних. Наведені дані основних гематологічних показників такого широкодоступного методу дослідження, як загального аналізу крові, та оцінена їх прогностична значущість, як можливих доклінічних маркерів у розвитку прееклампсії на більш пізніх термінах вагітності.

Теоретичне значення результатів дослідження

Проведене дослідження дозволяє удосконалити надання медичної допомоги та проведення своєчасних профілактичних заходів у вагітних груп високого ризику з розвитку плацентарної дисфункції та, тим самим, покращити материнські та перинатальні наслідки.

Практичне значення результатів дослідження

У рецензованій науковій роботі дисертанткою визначена важливість оцінки співвідношення sFlt-1/PlGF як прогностичного маркера розвитку прееклампсії та затримки росту плода. Автором підкреслена важливість оцінки таких гематологічних показників, як лейкоцити та ШОЕ у І триместрі, які можуть використовуватися як додаткові прогностичні маркери плацентарної дисфункції на більш пізніх термінах вагітності. Також було проаналізовано динаміку розрахункових гематологічних індексів (індекс запалення, індекс алергізації, індекс адаптації) у вагітних, у яких згодом розвинулась прееклампсія. Розробка прогностично-розрахункової моделі ризику розвитку прееклампсії дозволяє удосконалити ведення вагітних жінок групи високого ризику з розвитку плацентарної дисфункції.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Обгрунтованість основних положень та висновків дисертації підтверджується достатнім об'ємом клінічного матеріалу. Проведено комбіноване дослідження (проспективно-ретроспективне). Вивчено перебіг та завершення вагітності у 199 жінок за період з 2020-2022рр. на базі багатопрофільного медичного центру надання акушерсько-гінекологічної допомоги. Достовірність отриманих дисертанткою результатів підтверджена наданням правдивих даних, використанням надійних методів статистичної обробки даних.

Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення

Дисертаційна робота побудована згідно загальноприйнятому правилу та складається з анотації, вступу, визначення мети та завдання дослідження, предмета та об'єкта дослідження, викладено наукову новизну, практичну значущість отриманих результатів. Надана інформація щодо апробації

результатів дисертаційного дослідження. Дисертація викладена на 159 сторінках друкованого тексту формату А4. Список використаних літературних джерел складається з 222 найменувань вітчизняних та іншомовних наукових праць.

Зауважень принципового характеру немає. Виникли наступні запитання?

1. Як Ви можете пояснити зменшення розвитку гіпертензивних розладів у вагітних жінок, які перенесли COVID-19?
2. Як рівень співвідношення sFlt-1/PlGF корелює з тяжкістю плацентарною дисфункції?

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За темою дисертації опубліковано 4 друковані роботи, з яких 3 – статті у фахових журналах, 1 – тези, 1 робота включена до міжнародної наукометричної бази Scopus.

Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист

У представленій дисертації автор розвинула та розширила уявлення про зв'язок гіпертензивних розладів у вагітних з перенесеною коронавірусною інфекцією та впливом вакцинального статусу на розвиток даного найпоширенішого ускладнення при вагітності, та визначила роль основних гематологічних показників та їх розрахункових індексів, як можливих доклінічних предикторів розвитку прееклампсії у подальшому.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації)

Відповідно до перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату. Текст наданого фактичного матеріалу дисертації Пилипенко А.В. є оригінальним.

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Результати проведеного наукового дослідження використовуються в педагогічному процесі при навчанні студентів, лікарів-інтернів, клінічних ординаторів, аспірантів і лікарів на кафедрі акушерства, гінекології і репродуктології НУОЗ України імені П.Л.Шупика.

Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради

Дисертація Пилипенко А.В. на тему «Прогнозування і профілактика гіпертензивних розладів у вагітних, які перенесли COVID-19», відповідає паспорту наукової спеціальності «Внутрішні хвороби». Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Пилипенко Анастасії Володимирівни на тему «Прогнозування і профілактика гіпертензивних розладів у вагітних, які перенесли COVID-19», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Внутрішні хвороби») є завершеною науковою працею, яка за сукупністю отриманих результатів дозволяє розширити уявлення про важливу проблему сучасного акушерства. Розробка прогностично-розрахункової моделі ризику розвитку прееклампсії та чіткі рекомендації щодо визначення співвідношення sFlt-1/PlGF дає можливість

вирішити питання щодо корекції подальшої тактики ведення вагітних, а й на доклінічному етапі провести відповідні профілактичні заходи, що у перспективі покращить материнські та перинатальні наслідки.

Виходячи з актуальності, об'єму та рівня досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Пилипенко А.В. «Прогнозування і профілактика гіпертензивних розладів у вагітних, які перенесли COVID-19», повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор Пилипенко А.В. повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Внутрішні хвороби»).

Офіційний рецензент:

Професор кафедри акушерства
та гінекології №1 НУОЗ України
імені П.Л.Шупика
доктор медичних наук Тамара РОМАНЕНКО